

Riksdagen

Uppteckningar vid

EU-nämndens sammanträden

2025/26:46

Onsdagen den 17 juni

§ 1 Jordbruks- och fiskefrågor

Landsbygdsminister Peter Kullgren

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 26 maj 2026

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 22–23 juni 2026

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Solen skiner, fåglarna kvittrar och EU-nämnden inleder sitt sammanträde – hjärtligt välkomna!

Vi har med oss statsrådet Peter Kullgren med medarbetare – jag hälsar er hjärtligt välkomna. Vi börjar med en återrapport.

Anf. 2 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Jag svarar på frågor, om sådana finns.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Jag ser ingen som har frågor. Vi tackar så mycket för informationen.

Vi går in på rådsdagordningens punkt 3, Hållbart fiske i EU: lägesrapport och riktlinjer för 2027.

Anf. 4 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Ordförande! På rådsmötet väntas kommissionen presentera sin årliga lägesuppdatering om genomförandet av och måluppfyllelsen för den gemensamma fiskeripolitiken och kommissionens riktlinjer för kommande förslag om fiskemöjligheter för nästa år. I meddelandet redogör kommissionen bland annat för fiske- och vattenbrukssektorernas lönsamhet och målen om maximal hållbar avkastning, MSY.

Kommissionen konstaterar att fiskeridödligheten fortsätter att minska och att fiskbiomassan i haven ökar. Flera nyckelarter är dock fortfarande under press från bland annat klimatförändringar, vilket innebär en utmaning för fisksektorns lönsamhet.

Höga bränslepriser fortsätter också att vara en utmaning för sektorns lönsamhet.

Kommissionen konstaterar också, liksom förra året, att miljösituationen i Östersjön fortsätter att påverka vissa bestånd negativt och att det är en kombination av påverkansfaktorer, som klimatförändringar, föroreningar, övergödning och höga nivåer av miljögifter, som leder till försämrade

En rad bevarandeåtgärder har beslutats i linje med den fleråriga planen för Östersjön, som till exempel förbud mot riktat fiske på fyra av de tio bestånden. Man har även fastställt kvoter under nivåer för maximal hållbar avkastning och infört lekstängningar och begränsningar för fritidsfisket.

Kommissionen konstaterar dock att åtgärder som enbart är begränsade till fiskets påverkan inte kommer att vara tillräckliga för att alla bestånd i Östersjön ska återhämta sig. Trots att en majoritet av bestånden i Nordsjön och Östersjön fiskas i enlighet med målet om maximal hållbar avkastning konstaterar kommissionen att det finns ett behov av att fortsätta ansträngningarna för att återuppbygga svaga bestånd och av stabila kvoter för att främja fiskenäringens livsmedelsproduktion och socioekonomiska situation.

Regeringen är generellt positiv till kommissionens meddelande och anser att det bidrar till ökad transparens och framförhållning inför de kommande förslagen om fiskemöjligheter för nästa år.

Anf. 5 REBECKA LE MOINE (MP):

Ordförande! Tack till landsbygdsministern för dragningen!

Det känns som att fiskefrågorna har rört på sig väldigt mycket, och det svenska agerandet har gått i en positiv riktning, måste jag säga. Men vad kommer man att vilja lyfta i diskussionen vad gäller ekosystembaserad förvaltning och vad gäller att ställa nya frågor till Ices med mera? Vad kommer man från svenskt håll att lyfta i denna diskussion?

Anf. 6 ANNA LASSES (C):

Ordförande! Jag vet att det i går i utskottet diskuterades en säkerhetsmarginal och om Sverige kan driva på i det avseendet. Siffran 25 procent nämndes när det gäller säkerhetsmarginal. Min fråga till landsbygdsministern är om det är något han tänker driva i EU på alla nivåer.

Anf. 7 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Ordförande! Under nästa punkt på dagordningen tror jag att det kommer att bli mer diskussion om dessa frågor. Men jag kan gärna ta det nu, om så önskas; jag kan gå in lite mer på de delarna. Den första dagordningspunkten gäller rapporten och meddelandet, och sedan kommer resten.

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

Jag tycker att det blir bättre för protokollet om vi håller isär dem. Finns det något att säga under den här dagordningspunkten, som statsrådet ser det?

Anf. 9 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Detta är det meddelande som alltid kommer i juni, som gäller en förberedande, initial diskussion. Sedan kommer vi till CFP-diskussionen. Det är också så det ser ut på rådsmötet, så jag tror att den största diskussionen på rådsmötet kommer att komma under dagordningspunkt 2.

Anf. 11 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Ordförande! På rådsmötet väntas ett åsiktsutbyte avseende kommissionens utvärdering av den gemensamma fiskeripolitikens grundförordning. Kommissionens granskning avser perioden 2014–2025 och utvärderar hur reglerna kan fungera. Granskningen innehåller inga konkreta ändringsförslag, utan detta är något som kan komma från kommissionen i ett nästa steg.

Kommissionens övergripande slutsats är att den gemensamma fiskeripolitiken fortfarande är ett centralt och relevant verktyg för att förvalta fiskresurser och balansera miljömässiga, ekonomiska och sociala mål. Kommissionens bedömning är att brist på måluppfyllelse i de flesta fall inte beror på själva regelverket utan på brister i genomförandet och i de regelverk som kompletterar grundförordningen. Grundprincipen om hållbarhet står dock fast.

För vissa havsområden kommer åtgärder som enbart är begränsade till fiskets påverkan inte att vara tillräckliga för att alla bestånd ska återhämta sig, framför allt inte i Östersjön, utan insatser behövs även när det gäller andra påverkansfaktorer, som klimatförändringar, status på havsmiljön, föroreningar, höga halter av miljögifter, övergödning och påverkan från predation.

Regeringen välkomnar att kommissionen har genomfört en utvärdering av den gemensamma fiskeripolitiken. Regeringen har varit aktiv när det gäller kommissionens utvärdering och tagit varje tillfälle i akt att spela in till den.

Sammantaget bedömer regeringen att kommissionens övergripande slutsatser och diagnos i stort sett överensstämmer med regeringens bedömning. Detaljerna i kommissionens slutsatser granskas fortfarande.

Regeringen anser att det är viktigt med en mer ekosystembaserad förvaltning och ett mer holistiskt angreppssätt inom ramen för en hållbar fiskförvaltning. Det innebär att även andra påverkansfaktorer – havsmiljö, föroreningar, klimateffekter och predation av exempelvis säl och skarv – som påverkar fiskbestånd och beståndens återhämtningsförmåga och resiliens måste tas i beaktande.

Enligt kommissionens slutsatser har fisketrycket minskat, och förvaltningen vilar i högre grad på vetenskaplig grund. Det är positivt.

Kommissionens slutsats är dock att inte alla fiskbestånd återhämtar sig, trots lägre fisketryck och beslut som vilar på vetenskaplig grund. Särskilt bekymmersam är situationen i Östersjön. Implementeringen av regelverk behöver därför stärkas, och vi behöver stärka försiktighetsansatsens tillämpning när vi ser varningssignaler.

Vi behöver även titta närmare på hur kommissionen beställer råd från Ices så att Ices råd framöver inkluderar fler parametrar.

Enligt kommissionen finns utmaningar för fiskesektorn och dess lönsamhet och attraktionskraft. Det är tydligt att vi behöver stärka implementeringen för att få en robust och energieffektiv blå värdekedja,

inklusive ett konkurrenskraftigt k2025/2646 och en näring som attraherar unga.

17 juni

CFP behöver i högre grad bidra till livsmedelsproduktionen i EU och minska beroendet av import. För detta behövs snabb återhämtning för de bestånd som är i behov av det. Vi behöver också skapa större stabilitet och förutsägbarhet för våra näringar.

Det är glädjande att en ny kontrollförordning är på plats, och vi hoppas att den kommer att bidra till bättre efterlevnad, genomförande och därmed uppfyllelse av CFP:s mål.

Liksom på flera andra politikområden finns behov av förenkling och minskning av den administrativa bördan även på fiskets område. Det är även viktigt att beakta den externa dimensionen av den gemensamma fiskeripolitiken, särskilt vad gäller tillträde till traditionella fiskevatten i Västerhavet, Skagerrak och Nordsjön. För Sverige är tillträde till norska och brittiska vatten av särskild vikt i detta sammanhang.

Även vikten av att åstadkomma ett fungerande kuststatssamarbete när det gäller arter som makrill och atlantisk sill är av avgörande betydelse, liksom att markera mot tredjeländer som bedriver ett ohållbart fiske.

Vi behöver också ta höjd för ändrade migrationsmönster för fisk på grund av klimatförändringar och varmare havstemperaturer, för att framtidssäkra näringarna och vår livsmedelsförsörjning och beredskap.

Anf. 12 ANNA LASSES (C):

Ordförande! Det var här min fråga hörde hemma, så jag ställer den igen. Det gäller säkerhetsmarginalen på 25 procent.

Anf. 13 JYTTE GUTELAND (S):

Också vi socialdemokrater är bekymrade över MSY. Vi noterar att ståndpunkten har utvecklats sedan den behandlades i miljö- och jordbruksutskottet och tar mer hänsyn till en problematik vi ser. Det handlar om att MSY har brister och att man inte i tillräcklig utsträckning tittar på helheten, beståndets storlek och hur arterna påverkar varandra. Jag uppfattar att en del av detta finns med i den nya ståndpunkten. Men vi är djupt oroade och skulle vilja se en skrivning om säkerhetsmarginal, försiktighetsprincip eller liknande.

Vi uppfattar att vi har fått med mer om hur kommissionen ska arbeta, vilket vi också ställde en fråga om – hur kommissionen ställer frågorna. Detta uppskattar vi.

Sedan har vi en fråga som vi under lång tid har legat på för. Det handlar om detta med kameraövervakning – vi skulle önska ett aktivt arbete med detta. Vi uppfattar inte att det händer, trots läpparnas bekännelse, på något vis. Vi behöver få handling när det gäller kameraövervakning, och det skulle vi också vilja ha med i ståndpunkten.

Anf. 14 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Det som vi kommer att framföra på rådsmötet är grunden i den svenska linjen inför kvotförhandlingarna, nämligen att vi behöver stärka implementeringen av en ekosystembaserad förvaltning och ha ett mer holistiskt angreppssätt i detta avseende för att utöver en hållbar fiskförvaltning även hantera andra påverkansfaktorer och så vidare.

Vi kommer också att lyfta att vi behöver stärka tillämpningen av försiktighetsansatsen, särskilt när vi ser varningssignaler – detta finns i Ices rådgivning. Bestånden ligger på olika triggernivåer, och det gäller att komma upp från dem.

Sedan är det oerhört centralt, särskilt utifrån hur förhandlingarna brukar gå och den utgångspunkt som vi vet att alla andra medlemsstater har när vi kommer till fiskeförhandlingarna, att vi fortsätter att driva på för att kommissionens beställning av råd från Ices blir tydligare – att man inkluderar fler parametrar, precis som ni är inne på.

När det väl kommer till kritan och fiskekvoterna ska fastställas utgår man nämligen från det sammanvägda spann som kommer i Ices rådgivning. Alla härinne vet att det finns mycket mer att läsa i Ices rådgivning; man kan gå längre ned. Men förhandlingen utgår från det vetenskapliga rådet, som ges inom ett spann. Ska vi nå framgång behöver vi ändra grunderna för hur detta råd tas fram. Det är det mest centrala, som jag ser det, för att verkligen komma framåt i dessa frågor.

Att ha en ny eller en annan procentsats för något slags säkerhetsmarginal är kanske inte aktuellt i det här läget. Men som jag också har sagt i EU-nämnden tidigare har vi i mer informella samtal resonerat med andra Östersjöländer kring en tanke om att kanske gemensamt bestämma att vi aldrig ökar en kvot med mer än 20 procent. Det är åt andra hållet, men ni vet hur mycket kvoterna har fluktuerat.

Skulle vi kunna komma överens om att alltid göra en mer försiktig ökning skulle det vara bra för bestånden. Det skulle också vara bra för näringen, som då potentiellt skulle kunna se en tydligare utveckling över tid. Om vi hade gjort detta exempelvis när vi ökade kvoterna med 108 procent, eller vad det till slut landade på, enligt Ices rådgivning, hade man, i alla fall teoretiskt, kunnat se framför sig en försiktigare ökning av kvoten men kunnat vara relativt säker på att den också kommer att öka något nästa år – så att man får mer balans när det gäller detta.

Anf. 15 REBECCA LE MOINE (MP):

Jag vill inleda med att uttrycka tacksamhet över ståndpunkten som går lite längre än den skriftliga som vi tog del av inför mötet. Om jag tolkar situationen rätt finns de medskick och önskemål vad gäller ekosystemförvaltning, försiktighetsprincip med mera som diskuterades i miljö- och jordbruksutskottet också med. Det tycker jag är väldigt bra.

Vi har dock några önskemål inom de delar som handlar om kameraövervakning. Kanske kunde man också utveckla resonemanget lite kring beredskapsfrågan? Vi har pratat lite grann om beredskapskvoter. Är det något som man tror att man kan få stöd för i de här diskussionerna?

Om statsrådet vill utveckla hur regeringen ser på de här frågorna så vore det tacksamt.

Anf. 16 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Ordförande! Generellt sett tänker jag inte sitta här och säga att jag är emot förslag som skulle kunna få med övriga länder på att fastställa försiktigare kvoter. Jag utesluter inte så kallade beredskapskvoter heller.

Jag ber om ursäkt för att jag missade att nämna något om kameraövervakning. Detta finns med i den kommande kontrollförordningen. Jag vet inte om vi vet när detta ska införas, men det

är ett successivt införande enligt den kontrollförfordningen, vilket är positivt.

2025/2646
17 juni

Anf. 17 JYTTE GUTELAND (S):

Även vi vill att kameraövervakning ska finnas med. Vi har drivit det tidigare, och vi vill ha med det i ståndpunkten. Vi tycker att det händer för lite på området. Ministern får gärna utveckla vad han anser händer på området och varför detta inte finns med. Vi upplever att det är ett bekymmer att vi inte riktigt får kontroll över vad som händer och att vi inte har den säkerhet som kameraövervakning skulle kunna medföra.

Vi uppfattar att termen försiktighetsprincip nu finns med i ståndpunkten. För tillfället känns det som ett steg i rätt riktning, men vi hade velat se en säkerhetsmarginal. Vi tycker dock att ministern har flyttat positionen väldigt mycket sedan sist, och vi kan uppskatta det.

Anf. 18 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Jag fokuserar på kameraövervakningen som förhandlades in i den nya kontrollförfordningen. Där regleras vilka risksektorer som ska införas och när. Beslutet innebär inte att detta kommer att finnas på vartenda fartyg, utan det avgörs utifrån risknivå.

Vi har varit positiva till att ha den här typen av övervakning. Exakt när den ska införas och i vilka segment har jag inte i huvudet. Det här regleras primärt i kontrollförfordningen, och där är det klart att detta ska införas.

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Anf. 20 JYTTE GUTELAND (S):

Vi hade egentligen velat ha med kameraövervakning som en avvikande ståndpunkt om vi inte får med det skriftligt eller muntligt här nu, och det verkar vi inte få.

Anf. 21 ORDFÖRANDEN:

Då har vi en avvikande ståndpunkt från Socialdemokraterna, och i övrigt finns det stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Fastställande för perioden 2028–2034 av villkoren för genomförandet av unionens stöd till den gemensamma fiskeripolitiken, till europeiska världshavspakten och till unionens havs- och vattenbrukspolitik.

Anf. 22 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Ordförande! Den här punkten behandlas i Coreper i dag, men vi utgår från att den kommer med.

Förhandlingarna om kommissionens förslag till den gemensamma fiskeripolitiken efter 2027 inom ramen för NRP-förordningen har vid flera tillfällen under våren diskuterats i rådsarbetsgruppen för fiskeripolitik.

Vid det kommande rådsmötet väntas ministrarna anta en partiell allmän riktlinje. Sverige har i diskussionerna framfört att det är särskilt viktigt att stödet för den gemensamma fiskeripolitiken möjliggör ett

effektivt genomförande av fiskerikontrollen och datainsamlingen som behöver säkerställas i hela unionen.

Vi ser positivt på att stödet har gjorts obligatoriskt. Förslaget är brett och innebär flexibilitet att på nationell nivå utforma stöd för ett mer hållbart, robust och konkurrenskraftigt fiske och vattenbruk och en mer hållbar, robust och konkurrenskraftig beredningsindustri. Detta bidrar till livsmedelsstrategins målsättningar och till utvecklingen i hela den blå värdekedjan.

Regeringen är positiv till förenklingsambitionen men anser samtidigt att det är viktigt att stödvillkoren säkerställer ett enhetligt genomförande och lika konkurrensvillkor.

Sammantaget kan regeringen stödja ordförandeskapets ansats och antagandet av en partiell allmän riktlinje.

Anf. 23 ANDREA ANDERSSON TAY (V):

Vi har haft en avvikande ståndpunkt i MJU på den här punkten tidigare, och vi står fast vid den fortfarande.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Med avvikande ståndpunkt anmäld från Vänsterpartiet finns det stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6, Marknadssituationen, särskilt efter invasionen av Ukraina.

Anf. 25 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Ordförande! Vid rådsmötet kommer kommissionen att informera om situationen på jordbruksmarknaden med särskilt fokus på utvecklingen efter det ryska anfällskriget mot Ukraina.

Därefter kommer medlemsstaterna att redogöra för situationen i sina respektive länder. Under dagordningspunkten väntas Ukrainas vice premiärminister med ansvar för frågor som rör landets integration i det europeiska och euroatlantiska samarbetet att närvara.

Regeringen avser att informera kommissionen och övriga medlemsstater om situationen på den svenska marknaden samt uttrycka sitt fortsatta stöd till Ukraina och strävan efter att underlätta Ukrainas närmande till EU.

Den 9 juni presenterade kommissionen ett förslag till ett 21:a sanktionspaket mot Ryssland. För första gången omfattas även fiskprodukter, inklusive torsk, vilket regeringen har verkat för och välkomnar. Regeringen kommer i de fortsatta diskussionerna att verka för att eventuella undantag under övergångsperioder begränsas till ett minimum.

I Sverige är marknaden i grunden stabil, men den påverkas förstås av både inhemska faktorer och omvärldsfaktorer. Preliminär statistik om jordbruksmarkens användning i Sverige under 2026 visar att jordbruksarealen i stort sett är oförändrad jämfört med 2025.

Vårbruket har kunnat genomföras i stora delar av landet. Regnet som föll från mitten av maj, i kombination med en sval väderlek, har varit gynnsamt för både spannmåls- och vallgrödor. Grundvattennivåerna i de södra och östra delarna av Sverige är låga eller mycket låga, vilket ökar risken för vattenbrist senare i sommar.

Animalieproduktionen är stabil. För 2025/26 låg på grissidan ligger slakten på höga nivåer. Bland enskilda produktionsmedel har energipriserna gått upp med 18 procent och gödningspriserna med 5,1 procent, medan priserna för foder har fallit med 11 procent.

Regeringen ser att kriget i Mellanöstern skapar stor osäkerhet på jordbruksmarknaden och bidrar till ökade priser på insatsvaror. Regeringen välkomnar kommissionens beslut om det tillfälliga statsstödsregelverket som öppnar för möjligheten att ge stöd för kostnadsökningar vad avser gödselmedel och diesel och har inom ramen för det tagit fram ett förslag till stödpaket med bland annat ett arealbaserat stöd riktat mot växtodlingen.

Anf. 26 JYTTE GUTELAND (S):

Herr ordförande! Jag tackar ministern för redogörelsen.

Vi socialdemokrater uppskattar att fiskfrågan är mer inkluderad i den här ståndpunkten än tidigare och att den har kommit på bordet. Vi uppskattar också att ståndpunkten inkluderar fiskesektorn, eftersom vi anser att man behöver ha ett holistiskt perspektiv så att viktig handel inte slinker igenom och gynnar Ryssland. Det är bra. Detta är principfrågor som kan ge signaler om att man inte är lika fast i sitt agerande gentemot Ryssland.

En fråga som vi har drivit en längre tid handlar om ursprungsmärkning av fisk. Vi har via medierna fått rapporter om att det finns rysk fisk på europeiska tallrikar, och vi har ingen anledning att tro att det ser annorlunda ut i Sverige. Det oroar oss. Vi skulle vilja få till stånd en ursprungsmärkning.

Vi vill ställa samma fråga till ministern som vi ställde till statssekreteraren i miljö- och jordbruksutskottet i går, eftersom vi inte fick någon tydlighet där. Anser ministern att det är en viktig fråga men att det är svårgenomfört, eller anser ministern att det är en fråga som kostar för mycket att genomföra? Det är alltså två olika förhållningssätt till frågan.

Vi uppfattar inte att det händer så mycket på området, men vi är angelägna om att få till stånd den här ursprungsmärkningen. Det kan ju vara så att ministern vet saker som inte vi vet.

Anf. 27 REBECKA LE MOINE (MP):

Ordförande! Jag tackar ministern för dragningen.

Jag vill inleda med att ge beröm och uttrycka tacksamhet över att torsk nu finns med på sanktionslistan. Det är något som vi i Miljöpartiet har tagit upp ett flertal gånger, och vi tycker att det är jättebra att man nu har kommit så pass långt.

Mina frågor under den här punkten är egentligen inte kopplade till Ukraina utan mer till Mellanöstern, det vill säga den sista delen av den svenska ståndpunkten. Jag har inledningsvis en fråga om stödpaketet med arealbaserat stöd riktat mot växtodlingen. Innefattar det både djurfoder och grödor för humankonsumtion?

Parallellt med detta pågår en översyn av EU:s jordbrukspolitik. Det är viktigt att få till en ordning där man inte enbart får stöd baserat på hur stort jordbruk och hur stor areal man har. En annan tänkbar lösning för att komma till kärnan tror jag handlar om att göra oss mer oberoende för att öka beredskapen. När vi är beroende av insatsmedel, mineralgödsel och

konstgödsel som vi inte kan producera med hjälp av regionala kretslopp finns det ekologiskt jordbruk och lantbruk som står sig starkare och som helt enkelt är oberoende av den här handeln.

2025/26:46
17 juni

Förekommer de här frågorna i diskussionen som ett alternativ för att försöka stötta små och medelstora lantbruk och jordbruk men också dem som i dag är oberoende? Jag tror att just oberoendet är någonting som går hand i hand med beredskap.

Anf. 28 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Sverige har efterfrågat förslag från kommissionen, inklusive om fiskeriprodukter, och har arbetat nära en krets med likasinnade för att försöka öka stödet i rådet. Vi har också många gånger lyft vikten av att beakta fiskesektorn när fler handelsbegränsningar mot Ryssland ska införas.

I det senaste sanktionspaketet har vi fått gehör för det här, och vi välkomnar kommissionens förslag om importförbud för rysk fisk. Importförbudet innebär i den här kontexten att behovet av ursprungsmärkning som åtgärd för att minska importen från Ryssland minskar. När det gäller förslag om ursprungsmärkning är det nationella handlingsutrymmet begränsat, och förändringar måste i så fall ske i EU-lagstiftningen.

Det finns redan i dag krav på ursprungsmärkning på EU-nivå avseende fångstområde, dock inte ursprungsland. I den ryska kontexten är alltså det här betydligt viktigare för att uppnå det syftet. Vi behöver få in ursprungsmärkning i EU-lagstiftningen, men det kommer att vara en längre process.

Vi kommer att återkomma till gödselmedel och en del av Miljöpartiets frågor senare på dagordningen. Men om vi ska ta delarna om insatsvaror är regeringens linje att vi ska minska beroendet av importerade insatsvaror och göra livsmedelskedjan mer robust.

Samtidigt vet vi vad som har bromsat investeringar i Sverige. För en energiintensiv produktion är tillgången till stabil och prisvärd energi helt avgörande. Vi vet att långa och komplicerade tillståndprocesser kan försena och i värsta fall stoppa viktiga investeringar, och därför har vi gjort flera omtag för att rätta till tidigare problem.

En del handlar också om att förbättra miljöprövningsprocesserna. Vi har låtit flera utredningar se över befintligt regelverk. Det har aviserats att en ny miljöprövningsmyndighet ska bildas under nästa år, med syfte att göra miljöprövningarna mer samordnade och enhetliga.

Vi har också gett Business Sweden uppdrag som bland annat handlar om investeringsfrämjande. Jag är försiktigt optimistisk till att dessa åtgärder sammantaget ska kunna ge resultat.

Anf. 29 JYTTE GUTELAND (S):

Herr ordförande! Vi uppfattar att ministern är nöjd med importförbudet. Vi är dock inte nöjda med det. Det räcker inte. Vi tycker att konsumenter har rätt att få veta var fisken kommer ifrån. Även om det finns ett importförbud tror vi att fisk från Ryssland kommer att slinka igenom. Arbetet med att identifiera smuggling av olika slag hårdnar.

Vi står fast vid vår avvikande ståndpunkt.

Anf. 30 ORDFÖRANDEN: 2025/26:46

Med avvikande ståndpunkt från Sverigedemokraterna finns det stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7, Förordningen om ändring strategiska GJP-planer och övergripande förordningar vad gäller gödselmedel.

Anf. 31 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Vid mötet väntas rådet anta en allmän riktlinje om en förordning som möjliggör ändringar i de strategiska planerna inom GJP och i de horisontella förordningarna när det gäller gödselmedel.

Kommissionen har mot bakgrund av handlingsplanen för gödsel presenterat ett riktat GJP-paket för att möta jordbrukarnas likviditetsproblem till följd av de höga gödselpriserna.

Förslaget innehåller i huvudsak tre delar. Det handlar om en ny tidsbegränsad krisintervention inom landsbygdsfonden för att ge medlemsstaterna möjlighet att införa ett riktat stöd till de mest drabbade jordbrukarna. Stödet ska finansieras genom omfördelningar inom medlemsstaternas tilldelning för GJP. Vidare föreslås möjligheter till tidigare förskottsutbetalningar inom direktstöden samt ökad flexibilitet för medlemsstaterna att omfördela direktstödsmedel under 2027 för att finansiera eventuella krisåtgärder.

Regeringen välkomnar att kommissionen har agerat skyndsamt för att möta de allvarliga konsekvenser som de höga gödselpriserna har fått för jordbruket. Det är i grunden bra. Samtidigt är det avgörande att dessa verktyg förblir frivilliga. Med så kort tid kvar av nuvarande programperiod måste medlemsstaterna själva kunna avgöra om åtgärderna är praktiskt genomförbara och ändamålsenliga i den nationella kontexten.

Regeringen har inga invändningar mot förslaget och anser att Sverige kan stödja en allmän riktlinje.

Anf. 32 STAFFAN EKLÖF (SD):

Om jag inte missminner mig talade vi i utskottet om takbeloppet. Jag vill bara understryka att Sverigedemokraterna inte har ändrat sig i frågan om takbelopp för stöd. Vi anser att det vore en onödig förändring.

Finns det ett takbelopp för stödet kommer man att dela upp fastigheterna, och då uppfylls inte paragrafens syfte. I stället skapar det mer byråkrati. Därför vill vi helst inte se ett takbelopp över huvud taget.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Jag tror att denna kommentar hör till nästa punkt. Kan det stämma? Då vet vi alltså att Sverigedemokraterna inte vill se ett takbelopp under dagordningspunkt 8.

Men när det gäller dagordningspunkt 7 konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går in på dagordningspunkt 8, Den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2027 – flexibilitet, subsidiaritet och gemensamma EU-mål.

Ordförande! Vid rådsmötet kommer det att hållas en diskussion om hur medlemsstaterna ser på balansen mellan flexibilitet, subsidiaritet och EU-gemensamma mål i förhandlingarna om CAP-förslagen, det vill säga CAP-förordningen och den samlade marknadsordningen. Ordförandeskapet väntas också redogöra för hur rådets arbete med förslagen har fortlöpt under våren.

Regeringens utgångspunkt är tydlig: Den framtida jordbrukspolitiken måste stärka lönsamheten och konkurrenskraften och förenkla för både företag och myndigheter, samtidigt som den bidrar till att uppfylla gemensamt beslutade miljö- och klimatåtaganden. I ljuset av detta ser regeringen positivt på att förslagen innebär lägre detaljeringsgrad och ökad flexibilitet.

Förhandlingarna i rådet går i stort i linje med svenska ståndpunkter, men vi ser fortsatt behov av vissa justeringar. Vad gäller CAP-förordningen anser regeringen att flera delar behöver vara frivilliga, så att medlemsstaterna kan välja att anpassa åtgärder efter nationella och regionala förutsättningar och behov. Det finns också utrymme för ytterligare förenkling.

I sammanhanget vill jag nämna att ordförandeskapet har föreslagit att stryka social konditionalitet från reglerna för förvaltningen av gårdar. Detta är något som regeringen står bakom eftersom det täcks av annan lagstiftning.

När det gäller neddragning av och stödtak för det arealbaserade inkomststödet, DABIS, förutser vi att kommande diskussioner kommer att handla om att justera förslaget för att göra det mer acceptabelt för medlemsstaterna. Om förslaget mildras genom höjda trösklar och sänkta procentsatser, och på så vis får rimliga konsekvenser för svenska företag, skulle det vara en utveckling som regeringen kan ställa sig bakom.

Vi har sedan tidigare en avstämd ståndpunkt om att vi kan acceptera ett stödtak om tröskeln höjs. Det är angeläget att Sverige kan vara en aktiv part i förhandlingarna om DABIS.

Gällande CMO finns det fortfarande en del utestående frågor, främst det finansiella ramverket för sektorsinterventioner och stöd till producentorganisationer. Här ser regeringen potential att utforma ett förenklat och mer harmoniserat regelverk än det som finns på plats i dag, vilket kan göra det mer attraktivt för lantbrukare att organisera sig.

Vi anser det också viktigt att undvika att skapa hinder för företag i sektorn och är därför skeptiska mot att till exempel öppna för antagande av fler handelsnormer, då dessa oftare leder till tekniska handelshinder. Regeringen anser att det finns andra sätt att se till att konsumenter hålls informerade om ursprung och kvalitet när det gäller livsmedel och jordbruksprodukter.

I juli tar Irland över ordförandeskapsklubban i EU, och de kommer att fortsätta arbetet med förslagen.

Ordförande! Låt mig börja med att säga att det är väldigt bra att regeringen i sin ståndpunkt lyfter fram att man vill främja en robust primärproduktion i hela landet och att det också bidrar till en ökad beredskap. Det känns tryggt.

För att stilla min oro hade jag önskat att det kunde finnas med i den svenska ståndpunkten att man letar efter eller analyserar synergieffekter mellan restaureringslagen och CAP. Men så är alltså inte fallet just nu. Jag står fast vid den avvikande ståndpunkten och hoppas att det också kan fungera som ett medskick.

Anf. 39 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Jag uppfattar två medskick och en fråga från Centerpartiet.

Regeringen har lämnat uppdrag till ett flertal myndigheter om att ta fram förslag på åtgärder för den nya NRP-planen, där CAP ingår. Utgångspunkterna för förslagen är den CAP-strategi som vi också har antagit, tidigare erfarenheter och upplägg för stöden och också kommissionens rekommendationer. Modellen kommer att likna den som gäller för de nuvarande strategiska CAP-planerna, men planerna ska omfatta fler politikområden.

Sedan vet vi fortfarande inte hur stor CAP-budgeten i sin helhet kommer att bli. Det kommer vi få återkomma till.

Anf. 40 ORDFÖRANDEN:

Under denna punkt hade alltså också SD synpunkter. Jag uppfattade inte det som en avvikande ståndpunkt.

Med avvikande ståndpunkter från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet finns det alltså stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 9, Övriga frågor.

Anf. 41 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Ordförande! Jag tänkte nämna två noter. Under rådmötet avser vi att skriva under en not som är framtagen av Belgien. I den aktuella noten uppmanar Belgien EU-kommissionen att uppdatera EU-lagstiftningen när det gäller övervakningen av bovin spongiform encefalopati, BSE – alltså galna ko-sjukan – och så snart som möjligt övergå till en mer riskbaserad övervakning med hänsyn till de standarder som tagits fram av Världsorganisationen för djurhälsa.

Det andra noten jag vill nämna är att Tyskland inför det här rådet tagit initiativ till en övrig punkt. Man lyfter där behovet av effektiva och praktiskt genomförbara kontrollåtgärder för att stärka EU:s arbete mot illegalt fiske, säkerställa spårbarhet och utveckla användarvänliga system som minskar den administrativa bördan, särskilt för små och medelstora företag. Initiativet betonar att framtida regler måste utformas så att de fungerar smidigt i praktiken, bygga på tillgängliga data och samtidigt värna EU:s konkurrenskraft och bidra till en hållbar europeisk fiskerinäring. Sverige kommer att ställa sig bakom detta initiativ, då vi delar målsättningen vad gäller att stärka fiskerikontrollen inom EU och säkerställa en långsiktigt konkurrenskraftig och hållbar fiskerinäring.

Anf. 42 JYTTE GUTELAND (S):

Herr ordförande! Det är viktiga aktuella lagstiftningsförslag som tas upp under de övriga punkterna. Mot bakgrund av det vi nämnde när det gällde den gemensamma jordbrukspolitiken vill jag säga att detta med djurvälstånd och djurhälsa är väldigt viktigt. Det här är ett område som har debatterats nästan sedan den gemensamma jordbrukspolitikens införande. Vi har djur på våra vägar, och det blir helt enkelt längre transporter med EU. Detta har debatterats politiskt under årtionden. Ändå har utvecklingen ibland gått i en negativ riktning och inte en positiv, tvärt emot vad våra medborgare och de flesta partier egentligen vill.

Olika omständigheter, men också 2025-16-46
17 jan
innehåller att djuren transporteras väldigt långa vägar och får stanna i trafikstockningar i värme. Ofta är djurtransporterna inte tempererade. De som transporterar hamnar ofta i omöjliga situationer. Man är på en stor väg. Man kan inte släppa ut djuren. Man kan inte ge vatten eller foder. Det kan bli timmar i värme. Djuren kan komma ut helt utmattade och faktiskt dö på stort när de lastas ur. Det händer då och då – upprepat.

Under min tid i Europaparlamentet tog jag del av vittnesmål från veterinärer som beskrev att de möter uppfattningen att deras kontroller innebär hjälp men att det ofta bara handlar om snabb avlivning för att minska lidandet. Veterinärer vittnar också om att djurtransporterna är mycket längre än vad lantbrukarna har en aning om. Man tror att man skickar djuren bara över en landsgräns, men det kan vara många landsgränser innan de lastas om, får äta lite och skickas ut på till exempel Medelhavet för att så småningom slaktas.

Det här är ett jätteområde som ministrarna verkligen behöver ta tag i. Här bör Sverige vara ledande i kraft av sin historia när det gäller djurhållning. Det här lidandet vill inte något folk i Europa ha. Det finns inga medborgare som vill se det. Ändå pågår det varje dag. Miljontals djur lider på det här sättet i det tysta. Många ser inte storleken av problemet.

Jag vill uppmuntra landsbygdsministern att vara väldigt aktiv i diskussionen. Det är mycket som behöver göras här. Det finns en kommitté som har arbetat med det. Förra mandatperioden kom en rapport med en rad förslag om vad som behöver göras. Det pågår ett arbete. Här läggs det fram ett lagförslag som förmodligen är ganska urvattnat. Det behövs all kraft för att stärka det här lagförslaget. Titta gärna på rapporten och utgå från den, och stärk detta! Det är många partier som har varit med och arbetat.

Anf. 43 REBECCA LE MOINE (MP):

Ordförande! Jag vill rikta ett tack till föregående talare. Det var ett väldigt viktigt inlägg, tycker jag. Jag hade också tänkt begära ordet under denna dagordningspunkt med en vädjan och en uppmaning. Sveriges regering skulle kanske kunna vara initiativtagare på olika sätt till att lyfta frågan. Vi har tidigare sett hur landsbygdsministern skrivit brev till sina kollegor runt om i EU. Även detta skulle kunna vara en anledning att ta till pennan och ta initiativ för att samla och uppmärksamma stöd i frågan. Lycka till på den punkten! Det finns ett stort stöd både i riksdagen och bland medborgare i – skulle jag säga – alla EU:s medlemsstater.

Anf. 44 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Jag tackar för de medskicken. Sverige är ytterst aktivt i de här diskussionerna i den här filen. Även om det här är viktigt och centralt är vi också väldigt kritiska till att det "bara" är det som är på bordet. Det har utlovats betydligt mer från kommissionens sida.

Vi påminner om detta vid varje tillfälle, och vi ser fram emot fler förslag på djurskydds- och djurvälståndsområdet.

Anf. 45 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar så mycket för informationen.

Vi tackar landsbygdsministern med medarbetare för deras medverkan vid dagens sammanträde i EU-nämnden och önskar lycka till på rådet – och glad midsommar, när det blir dags.

2025/26:46
17 juni

Anf. 46 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):
Tack detsamma!

Anf. 47 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari med medarbetare hjärtligt välkomna till EU-nämnden. Till ministern vill jag särskilt säga: Välkommen tillbaka!

Vi börjar med återrapporten.

Anf. 48 Klimat- och miljöminister ROMINA

POURMOKHTARI (L):

Tack så mycket!

Jag hänvisar till den skriftliga återrapporten.

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar så mycket för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 3, Ändring av förordningen om normer för koldioxidutsläpp från personbilar och lätta nyttofordon.

Anf. 50 Klimat- och miljöminister ROMINA

POURMOKHTARI (L):

Ordförande! Vid miljørådet den 25 juni väntas ordförandeskapet presentera en framstegsrapport om behandlingen av CO₂-förordningen för nya lätta fordon och EU-kommissionens förslag till ändringar i den. Förslaget har under våren behandlats i ett högt tempo i rådets arbetsgrupp för miljöfrågor. En politisk diskussion hölls även vid miljørådet i mars.

Arbetet har försvårats av att vissa centrala definitioner ska fastställas i andra rättsakter. Det här har lett till att flera medlemsstater valt att avvakta med att ta ställning till förslagen. Det gäller bland annat så kallade superkrediter och stålkrediter, det vill säga möjligheten för olika fordonstillverkare att tillgodoräkna sig försäljning av små europeiska elbilar och användning av fossilfritt stål i de olika utsläppskraven. Ordförandeskapet har därför hittills fokuserat på fordonsmärkning, och ett kompromissförslag på området presenterades nyligen och mottogs positivt av medlemsstaterna.

Den mest komplexa politiska frågan gäller hur målet för 2035 ska uppnås. Nuvarande regelverk innebär i praktiken 100 procent elektrifiering, medan EU-kommissionens förslag öppnar för minst 90 procents elektrifiering och upp till 10 procents flexibilitetsmekanismer, exempelvis bränsle- och stålkrediter.

Regeringens syn är att elektrifiering är vägen framåt, och utgångspunkten är fortsatt att 2035-målet ska nås genom elektrifiering. Den här linjen har ytterligare stärkts av det geopolitiska läget och utvecklingen på energimarknaden, som ju också belyser de här behoven.

Om flexibilitetsmekanismer ändå införs föredrar regeringen stålkrediter, då de kan bidra till ökad efterfrågan på fossilfritt stål och

gynna svenska företag. Bränslekrediter är däremot någonting vi menar bör undvikas eller kraftigt begränsas, eftersom deras utsläppsminskningar redan tillgodoräknas inom förnybartdirektivet.

En annan central fråga gäller införandet av superkrediter. Det handlar om att underlätta måluppfyllelsen till 2030 och främja europeisk tillverkning. Där råder det också lite delade meningar mellan medlemsstaterna.

Regeringen är skeptisk till superkrediter i den utformning som nu föreslås. Vi förespråkar i stället bredare incitament, som stärker utvecklingen av teknik och material för elfordon generellt snarare än att gynna en specifik underkategori, såsom små elbilar. Superkrediter enligt det aktuella förslaget riskerar att snedvrider marknaden, minska konkurrensen och försvaga drivkrafterna för att öka den totala försäljningen av elbilar, vilket är det Sverige vill främja.

Anf. 51 AIDA BIRINXHIKU (S):

Jag tackar statsrådet för rapporten. Vi delar i stort sett regeringens ståndpunkt. Det vi vill hålla i från vår tidigare avvikande ståndpunkt är att vi tycker att regeringen borde formulera sig ännu skarpare vad gäller superkrediterna, av de skäl som statsrådet nämnde. Vi tycker att de snedvrider konkurrensen och missgynnar svenska biltillverkare. Det vill vi hålla i.

Mot den bakgrunden vill jag också fråga statsrådet om hon kan säga något om hur regeringen bedömer utsikterna för att få gehör för en mer restriktiv linje, eftersom det råder så pass delade meningar mellan medlemsländerna.

Anf. 52 ANNA LASSES (C):

Ordförande! Även vi håller i vår avvikande ståndpunkt, och vi utvecklar den lite grann. Den lyder: Det är mycket olyckligt att riva upp de krav som varit tydliga mot tillverkare av lätta fordon. Sådana regel-förenklingar gynnar dem som varit långsammast på att ställa om och sänker vår konkurrenskraft gentemot tillverkare av elbilar från andra länder, eftersom omställningstrycket minskar. Det geopolitiska läget visar riskerna med att fortsatt vara beroende av fossila drivmedel. Europa bör snabbt elektrifiera sin fordonsflotta och stå fast vid fattade beslut. Sverige bör därför motsätta sig flexibiliteter, och i den mån de över huvud taget används måste additionalitet säkerställas.

Anf. 53 ANDREA ANDERSSON TAY (V):

Jag vill också utveckla vår tidigare avvikande ståndpunkt. Det är mycket i regeringens ståndpunkt som vi håller med om, men vi tycker att man skulle kunna skärpa en del saker. Vi tycker att koldioxidkraven för nya lätta fordon fortsatt bör vara 100 procent, alltså full elektrifiering till 2035. Vi vill att eventuella flexibiliteter begränsas så långt som möjligt. Vi ser bränslekrediter som oacceptabla. Superkrediter är vi inte emot, men vi tycker att de bör begränsas till en faktor 1:1 för små elbilar under 4,1 meter. Precis som regeringen föredrar vi stålkrediter, men vi tycker att det är viktigt att de bara omfattar grönt fossilfritt stål tillverkat i unionen. Vi vill att måluppfyllnaden för tillverkare ska räknas på årsbasis och inte

utslaget på en treårsperiod, som för 2025-2046 kommissionen, eftersom ett genomsnittligt mål riskerar att bromsa 17 miljard

Anf. 54 REBECKA LE MOINE (MP):

Ordförande! Jag tackar miljöministern för föredragningen.

Det är beklagligt att förhandlingen har gått i den här riktningen. Vi instämmer i regeringens kritik på många punkter, men vi står fast vid vår tidigare aviserade avvikande ståndpunkt. Det är som sagt beklagligt med alla flexibiliteter, vilka som tidigare anförts i slutändan främst kommer att gynna dem som varit långsamma med att ställa om. Vi tycker också att koldioxid- och utsläppskraven till 2035 ska ligga fast med elektrifiering som väg.

Anf. 55 Klimat- och miljöminister ROMINA

POURMOKHTARI (L):

Jag uppfattade en specifik fråga från Socialdemokraterna om hur utsikterna ser ut att mobilisera mot superkrediterna. Det jag kan konstatera utifrån det jag har fått ta del av är att det är väldigt tydligt att vi är i minoritet och att det kommer att vara ett väldigt hårt tryck i den här frågan. I dagsläget är det inte tydligt vilka som skulle kunna vara våra allierade i att motsätta oss det här.

Det vi däremot kan utläsa är att det finns sådana som tycker att det är positivt att inte låsa fast sig vid en specifik underkategori utan ha bredare formuleringar och bredare grepp som främjar teknik som går i rätt riktning.

Det är väl där det finns ett utrymme att ta sig fram och pressa på.

I dagsläget ser det dock väldigt svårt ut. Vi kommer att göra det vi kan, och vi kommer att försöka mobilisera så gott det går bland dem som delar den bild vi har här. Vi kommer att göra det på de informella vägarna i samtal inför mötet och under mötet. Men det ser tufft ut; det är den information jag har fått till mig.

Anf. 56 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det med avvikande ståndpunkter från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Natur, näringsliv och konkurrenskraft: hantering av riskerna för förlust av biologisk mångfald.

Anf. 57 Klimat- och miljöminister ROMINA

POURMOKHTARI (L):

Ordförande! På rådsmötet kommer vi att föra en diskussion om biologisk mångfald, företag och konkurrenskraft – hantering av riskerna för förlust av biologisk mångfald.

Regeringen beslutade i februari i år om en strategi för biologisk mångfald och ekosystemtjänster. I denna konstaterar regeringen att förlusten av biologisk mångfald utgör en växande risk för våra företag, och regeringen lyfter vikten av att involvera näringslivet i arbetet med att stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald och säkra ekosystemtjänster.

Konkret sker detta genom regeringsuppdrag till Naturvårdsverket, som i dialog och samverkan ska arbeta med kunskapsspridning, erfarenhetsutbyte och annat som bidrar till att förändra näringslivets beroende av och påverkan på biologisk mångfald. Ett sådant framtidsytande arbete stärker företagens konkurrenskraft och beredskap både lokalt och regionalt, inom EU och globalt.

Branschorganisationen Svenskt näringsliv har särskilt uppmärksammat att arbetet med att stärka biologisk mångfald vid sidan av arbetet med klimatet är ett prioriterat område, där svenska företag kan och bör ta en ledande roll både nationellt och internationellt.

Svenskt näringsliv har bland annat konstaterat i en rapport som man har publicerat att tre av fyra europeiska företag är beroende av naturen, direkt eller i sina värdekedjor, och att företag som integrerar naturrelaterade risker i sin verksamhet kan stå bättre rustade för framtiden. Det här är något som vi kommer att ta med oss.

Regeringen har också tagit del av MI5-rapporten om betydelsen av biologisk mångfald för nationell och global säkerhet, som ju väckte mycket debatt om de här frågorna och som vi också tar med oss till diskussionen.

Anf. 58 JYTTE GUTELAND (S):

Herr ordförande! Välkommen tillbaka, klimat- och miljöministern, till EU-nämnden! Ett lite sent grattis – jätteroligt!

Från Socialdemokraternas sida vill vi framhålla att vi tycker att det är bra att kommissionen kommer med det här initiativet.

Vi har också tagit del av MI5-rapporten och även av Svenskt Näringslivs arbete med detta. Vi menar att det är skarpa ord både från Svenskt Näringsliv i deras rapport om vilka risker de ser för svenska företag och, framför allt, från den brittiska rapporten, som ju verkligen understryker att detta är både en beredskapsfråga, ett säkerhetshot och en fråga om välbefinnande och försörjning i kombination.

Det är väldigt viktigt att ta med detta i arbetet från svensk sida och att driva på så att man på hela EU-nivån får till ett analysarbete och en efterföljande handlingsplan som är i den storlek som behövs, med anledning av de skarpa ord som ändå formuleras från dem som har analyserat läget. Det håller vi verkligen med om.

Vi behöver inte anmäla någon avvikande ståndpunkt, men vi hade däremot gärna sett att man också hade haft med ordet "säkerhetshot" eftersom det är vad det är. Vi vet att livsmedelsförsörjningen är i fara om vi inte kommer till rätta med den snabba artdöd som vi ser.

Anf. 59 REBECKA LE MOINE (MP):

Ordförande! Den här diskussionen är väldigt välkommen. Det är något som jag har nämnt och försökt få upp och koppla samman på olika sätt, det vill säga naturen och den biologiska mångfalden tillsammans med konkurrenskraften.

Jag är tacksam för att ni har tagit till er de rapporter som miljöministern refererar till. Det ger en bra grund. Samtidigt känns det inte helt tryggt eftersom jag har tagit del av regeringens biodiversitetshandlingsplan, och där känns det inte som att det finns så mycket mer än att man konstaterar att läget blir allt sämre för arterna och naturen i Sverige. Vi ser samma

2025/26:46
17 juni
trend i EU, där 80 procent av våra ekologiska produkter skickas till ett dåligt skick. Det här är förstås – vilket också utpekats i den refererade rapporten – ett säkerhetshot. Det handlar bland annat om boreala skogar.

Det som egentligen inte går att nöja sig med i det läget är just kunskapsspridning. Vi vet väldigt mycket om läget, och det finns oerhört mycket engagemang, som nämnts, inte minst från Svenskt näringsliv, som är helt beroende av att det finns en levande planet och ett ekosystem som producerar bland annat råvaror och material.

I det läget behöver vi också lagstiftning. Vi behöver verktyg som är skarpare än att jobba med kunskapsspridning. Något som jag har saknat i regeringens plan för biologisk mångfald är bland annat kommunerna. Det är de som till syvende och sist måste vara de som faktiskt implementerar målen så att vi får in målen skarpt i översiktsplaner och detaljplaner vad gäller bland annat träd och träd täckningsgrad. Det handlar också om pollinering med mera.

Det är viktigt att det blir mer än det som man nämner, och det behöver komma ut en tydlighet kring hur kommunerna ska jobba med detta.

Vad gäller naturkrediter, som det också talas en del om, är det viktigt att det blir permanenta lösningar. Jag tror att vi alla är väldigt trötta på greenwashing – att känna sig lurad. Man får höga förväntningar på något som sedan kanske visar sig vara en ganska miserabel plantering på en åker som inte alls ger den effekt som man som konsument hade förväntat sig av ett medvetet val.

När det gäller biologisk mångfald tror jag att en av de viktigaste ingredienserna är tid, det vill säga transparens och långsiktighet. Ska man gå vägen med natur- och biokrediter är transparens A och O. Det handlar om långsiktigheten för att det verkligen ska få den här effekten. Det går inte att låsa in oss i ett system där vi tror att vi kan gynna en art under en tioårsperiod för att sedan dra undan mattan i och med att habitatet kanske förändras och exploateras. Det här behöver verkligen vara väldigt genomtänkta förslag.

Med det sagt är jag ändå glad att diskussionen är uppe och att man kanske också kan samlas bredare kring just beredskapen kopplat till biologisk mångfald.

Anf. 60 ANDREA ANDERSSON TAY (V):

Jag instämmer med föregående talare. Det finns absolut saker som lyfts fram i ståndpunkten som är bra. Jag blir särskilt glad för att ministern nämnde den brittiska rapporten, som jag tycker är väldigt viktig.

Jag tycker dock att det som regeringen gör är långt ifrån tillräckligt. Vi tycker att regeringens strategi och handlingsplan för biologisk mångfald är alldeles för svag. Vi tycker också att det i detta arbete är väldigt viktigt att koppla ihop det här med ett ambitiöst genomförande av naturrestaureringsförordningen.

När det gäller naturkrediter kan de absolut spela en roll, men det krävs väldigt tydliga regleringar för att det ska fungera på ett bra sätt. De får inte ersätta offentlig finansiering eller bättre lagstiftning, och det krävs som sagt också tydliga regleringar för att de ska fungera som det är tänkt. De måste verifieras, de måste vara additionella, de måste vara permanenta och så vidare. Det får inte heller leda till landgrabbing.

Jag vill anmäla avvikande ståndpunkt när det gäller detta.

Anf. 61 STAFFAN EKLÖF (SD):

Det här är en väldigt viktig diskussion. Som jag ser det ska diskussionen handla om potentiella orsakssamband. Jag ser en risk i att man börjar med slutsatserna, med tanke på den diskussion som har varit på många håll. Man rör sig på en generell nivå med breda penseldrag.

Jag tror att det är viktigt att låta detta vara en diskussion som börjar från frågeställningar och slutar i slutsatser, och inte börjar i slutsatser, för att verkligen etablera var orsakssamband finns och var orsakssamband inte finns.

Biologisk mångfald är naturligtvis variation, och natur är variation. Det kommer förstås att finnas orsakssamband i vissa avseenden och inte i andra. Jag tror att det är viktigt att försöka hålla den detaljgraden för att kunna veta vad som är stort och smått och vad som är viktigt och oviktigt.

Anf. 62 Klimat- och miljöminister ROMINA
POURMOKHTARI (L):

Det går att ägna mycket tid åt att resonera om alla olika vinklar i det här arbetet. Jag kan dock kort konstatera att de frågor som ställs inför den diskussion som vi ska ha handlar mycket om hur vi kan se ekosystemtjänsternas roll som en drivkraft för en långsiktig konkurrenskraft och en stark välfärd i Europa. Det är där jag tror att diskussionerna kommer att vara, och behöver vara, för att vi ska få ett bra samtal.

Det kommer att vara stort fokus på hur vi faktiskt ser till att prata mer om det här, hur vi ser till att den långsiktiga konkurrenskraften säkras och att ekosystemtjänsterna har en roll i detta.

Vi hoppas att det är något som också blir en diskussion om potentialen och möjligheterna som kommer av att ta hand om naturen också för vår ekonomi.

Där någonstans bedömer jag att diskussionen kommer att landa, och jag ser att Sverige är väldigt väl förberett för diskussionen eftersom vi har en dialog i de här frågorna med Svenskt Näringsliv, som har ett stort engagemang i dem. Vi har ju också skrivit vår nationella plan relativt nyligen.

Vi ser fram emot diskussionerna, och jag tar med mig era inspel och tankar till dem.

Anf. 63 REBECKA LE MOINE (MP):

Ordförande! Jag vill ändå lämna en avvikande ståndpunkt från Miljöpartiets sida som i mycket är i linje med det som Vänsterpartiet har framfört.

Vi har naturrestaureringsförordningen som ett väldigt viktigt verktyg, och Sverige har bett myndigheterna inför beredningen av detta att lägga sig på EU:s lägsta nivå och utnyttja alla flexibiliteter. Jag tycker att det är en alldeles för låg ambitionsnivå, för att uttrycka mig milt.

Det är viktigt att diskussionerna förs med gelikar inom regeringen och med andra, där det finns möjlighet att också koppla samman detta med EU:s långtidsbudget. MFF måste tvättas ren från miljöskadliga subventioner i linje med Kunming–Montreal-avtalets löften.

Jag anser att program som Life måste få överleva för att vi ska kunna få en effektiv naturvård i Sverige men också i hela EU. EU:s gemensamma

jordbrukspolitik kommer att vara 2025/2614 för det är de som är livsmedelsproducenter som också jobbar med biologisk mångfald och med detta naturkapital.

Om vi inte får till en situation där det blir synergieffekter kommer det att bli svårt att genomföra detta mer än på papper och med strategier.

Anf. 64 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det med avvikande ståndpunkter från Vänsterpartiet och Miljöpartiet finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Strategin för vattenresiliens – ett år senare: lägesrapport och det fortsatta arbetet.

Anf. 65 Klimat- och miljöminister ROMINA

POURMOKHTARI (L):

Ordförande! EU:s vattenresiliensstrategi antogs av kommissionen den 4 juni 2025. Vid miljörådet väntas en diskussion om EU:s vattenresiliensstrategi – ett år senare: lägesbild och vägen framåt.

Syftet med strategin är att stärka Europas beredskap att motverka klimatförändringar, stimulera näringslivets utveckling och konkurrenskraft, skydda biologisk mångfald och ekosystem samt, såklart, att säkerställa tillgång till säkert dricksvatten.

Strategin ska stötta medlemsländerna i att förutse och hantera extrema väderhändelser såsom torka och översvämningar samt säkerställa en stabil tillgång till vatten för människor, miljö, jordbruk, energiförsörjning och industri. Detta ska ske genom både genomförande av befintlig lagstiftning och ett trettiotal åtgärder.

Strategin betonar vikten av samarbete kring gemensamma vattenresurser. En helhetssyn från källa till hav är grundläggande för att lyckas genomföra kostnadseffektiva åtgärder. EU:s strategi för vattenresiliens är därför avgörande för ett robust och hållbart samhälle under ett förändrat klimat i kris, under fredstid och ytterst också i krig.

Regeringen välkomnar EU:s vattenresiliensstrategi och kommer att bidra i det fortsatta arbetet med genomförandet.

Anf. 66 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går till dagordningspunkt 6, Reachförordningen: det fortsatta arbetet.

Anf. 67 Klimat- och miljöminister ROMINA

POURMOKHTARI (L):

Ordförande: Det cypriotiska ordförandeskapet har på uppdrag av Frankrike och med stöd av Sverige tagit initiativ till en diskussion om EU:s kemikalieförordning Reach. Initiativet ska ses mot bakgrund av att kommissionen i april meddelade att den tills vidare inte avser att lägga fram något förslag till revidering av förordningen.

Vid mötet vill ordföranden höra med medlemsländerna vad som kan göras inom befintlig lagstiftning för att modernisera och förenkla Reach. Ordföranden vill också diskutera hur man kan se till att efterlevnaden blir

bättre, inte minst för varor som importeras via e-handel, och hur tillsynen ska kunna stärkas.

Regeringen välkomnar att ordförandeskapet och Frankrike har tagit initiativ till en diskussion på det här temat. Vi delar Frankrikes bild att det finns skäl och möjlighet för EU-kommissionen att agera för att förbättra och uppdatera lagstiftningen inom ramen för kommittologin och eventuellt också i annan lagstiftning vid sidan av Reach.

Ett initiativ som regeringen anser bör ges hög prioritet är att anpassa datakraven i Reach till de nya faroklasserna i förordningen om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar. Det rör sig om att identifiera ämnen som exempelvis är hormonstörande eller som i likhet med PFAS är lätttrörliga och svårnedbrytbara.

Regeringen välkomnar också Frankrikes idé att analysera möjligheterna att via en särskild rättsakt stärka kontrollen av importerade varor och huruvida de uppfyller reglerna i Reach. Det finns som vi alla vet stora utmaningar i kontrollen av att importerade varor uppfyller kraven i EU:s lagstiftning, särskilt på det här området.

Anf. 68 JYTTE GUTELAND (S):

Herr ordförande! Tack till klimat- och miljöministern också för detta!

Vi socialdemokrater uppskattar att Frankrike har tagit det här initiativet och delar i mångt och mycket också regeringens ståndpunkt. Vi vill betona att vi känner oss besvikna över att Reach inte har reviderats under alla dessa år. Vi såg redan från start att lagstiftningen visserligen var positiv men ändå innehöll kompromisser som gjorde att kemikalier läcker igenom olika håll i Reach, om jag ska uttrycka mig lite bildligt.

Vi tycker också att det går väldigt snabbt med introduktionen av många olika typer av ämnen på marknaden. Det accelererar faktiskt. Om vi tittar på de många kemikalier som vi människor utsätts för kan vi konstatera att det är cocktailmixar som är skadliga för både människa och miljö. Det är väldigt många hormonstörande ämnen. Därför hade vi behövt en ordentlig revidering.

Vi har dock också noterat att en del regeringar snarare har velat urvattna Reach än gå i den rätta riktningen. Det är mycket beklagligt, och det är viktigt att upprepat uttrycka kritik mot detta så att också ministrar och miljöministrar i olika länder får höra det. Man skadar faktiskt sina befolkningar genom att inte agera.

Det här förslaget är mycket bra. Vi hoppas att Sverige och Frankrike ska vara väldigt pådrivande.

Vi ser också med oro på hur vi importerar mycket i många länder, inte minst i Sverige. Många barn blir utsatta för kemikalier som är väldigt skadliga, till och med frätande. Man har inte koll på vad man egentligen ger sina barn i dag. Detta är också ett område som vår nuvarande kemikalielagstiftning inte klarar av att hantera. Detta är alltså ett väldigt viktigt initiativ, inte minst för att skydda våra barn och unga.

Som sagt tycker vi också att detta med faroklasserna i förordningen är relevant.

Vi är alltså mycket glada över initiativet, och vi hoppas på ett aktivt arbete. Vi hoppas också att miljöministern uttrycker kritik till sina kollegor över det som händer och att det faktiskt handlar om en lobbyism som har

fått fäste. Det är egentligen ett självklart krav från de aktörer som lobbade, för på lång sikt är detta fullständigt hållbart.

Anf. 69 REBECKA LE MOINE (MP):

Ordförande! Jag vill egentligen bara instämma och skicka lyckönskningar i detta viktiga arbete. Det är av största vikt att vi kan skapa en framtid som är mindre giftig för både människors hälsa och miljön. Lycka till i allt arbete som går i den riktningen!

Anf. 70 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar då att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi kommer nu till dagordningspunkt 7, Övriga frågor.

Anf. 71 Klimat- och miljöminister ROMINA

POURMOKHTARI (L):

Det finns några samlade förslag på olika övriga frågor. Om det finns några specifika frågor om dessa svarar jag gärna på dem.

Anf. 72 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi så mycket för informationen.

Vi tackar också för medverkan i dagens sammanträde med EU-nämnden och önskar lycka till på rådet och glad midsommar när det blir dags.

Anf. 73 Klimat- och miljöminister ROMINA

POURMOKHTARI (L):

Tack detsamma!

Anf. 74 ORDFÖRANDEN:

Nu har vi statssekreterare Maja Lundbäck med medarbetare med oss –
hjärtligt välkomna!

Vi börjar med icke mindre än tre återrapporter.

Anf. 75 Statssekreterare MAJA LUNDBÄCK:

Ni har fått de skriftliga rapporterna från rådsrådet den 16 mars samt
de informella rådsrådena den 31 mars och den 12–13 maj. Om ni har några
frågor svarar vi såklart på dem.

Anf. 76 ORDFÖRANDEN:

Det finns inga frågor, och vi tackar så mycket för informationen.

Vi rör oss så in på rådsdagordningens punkt 3, TEN-E-förordningen.
Det är något annat än TEN-T-förordningen, får man vara noga med.

Anf. 77 Statssekreterare MAJA LUNDBÄCK:

Vid rådsrådet väntas som ni vet en allmän riktlinje för TEN-E-
förordningen antas. Ni har fått den kommenterade dagordningen med
regeringens föreslagna ståndpunkter, men jag sammanfattar dem lite kort
här.

Energinät planeras bäst nationellt och regionalt, inte från Bryssel.
Regeringen anser att planeringen av energinät bör vara decentraliserad.
Detta är och har varit en av våra mest prioriterade frågor i förhandlingen –
jag tänker att det vid det här laget inte har undgått någons öron som är
intresserad av energi.

Sverige är såklart gärna med och betalar för nätprojekt som är till gagn
för svenska elkunder och europeiska kunder. Regeringen anser dock att
kostnads-nyttodelning bör vara frivillig för medlemsländer,
energiproducenter och nätägare och att den ska ha teknikneutral
utformning.

Regeringen motsätter sig starkt förslaget som innebär att outnyttjade
flaskhalsinkomster ska användas för att finansiera projekt av gemensamt
europeiskt intresse. Regeringen anser att flaskhalsinkomster, åtminstone
interna, ska användas i det land där de uppstått och att de ska kunna
användas för fler syften än vad som är möjligt enligt nuvarande regelverk,
till exempel elproduktion och elstöd.

Vi kommer inte att acceptera något annat den 26 juni än att det finns
med text som säkerställer att flaskhalsinkomsterna kan användas mer
flexibelt än i dag. Det har vi kommunicerat tydligt till det cypriotiska
ordförandeskapet, till kommissionen och till de andra medlemsländerna.

2025/26:46
17 juni

Regeringen anser att förslaget har tilldelat det bättre under rådets behandling tack vare Sveriges och andra medlemsländers påtryckningar i förhandlingen. En ökad flexibilitet i användningen av flaskhalsinkomster samt ett mindre ingripande centralt scenario behövs dock fortfarande för att regeringen ska kunna stödja ordförandeskapets inriktning om allmän riktlinje.

Om vi trots allt inte får tillräcklig flexibilitet i den allmänna riktlinjen kommer vi att arbeta vidare under förhandlingen med Europaparlamentet.

Anf. 78 AIDA BIRINXHIKU (S):

Jag tror att vi är överens om målbilden. Vi tycker dock inte att regeringens ståndpunkt är tillräckligt tydlig eller långtgående i det avseendet. Vi har noterat att både statsministern och ansvarig minister, energi- och näringsminister Ebba Busch, har uttryckt att det är full rådighet och full flexibilitet som ska gälla så att vi kan stärka vårt elsystem och se till att dessa inkomster kommer svenska elkonsumenter till del, och det tycker vi också ska återspeglas i den svenska ståndpunkten.

Därför vill jag anmäla en avvikande ståndpunkt från Socialdemokraterna.

Anf. 79 REBECKA LE MOINE (MP):

Jag kan bara säga att vi vill stå fast vid vår tidigare avvikande ståndpunkt i detta.

Anf. 80 ANDREA ANDERSSON TAY (V):

Jag står också fast vid vår tidigare avvikande ståndpunkt.

Anf. 81 ORDFÖRANDEN:

Vill statssekreteraren säga något ytterligare?

Anf. 82 Statssekreterare MAJA LUNDBÄCK:

Inte mer än att det är vad vi läser in, i alla fall. Det sagda ordet från både statsministern och vice statsministern står fast. Det ska vara flexibilitet.

Anf. 83 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar då att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt, med avvikande ståndpunkter anmälda från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet.

Vi går till dagordningspunkt 4, Tillståndsdirektivet.

Anf. 84 Statssekreterare MAJA LUNDBÄCK:

Herr ordförande! Nämnden har fått den kommenterade dagordningen med regeringens föreslagna ståndpunkt.

Sammanfattningsvis: Regeringen anser att ytterligare tillståndslagstiftning på EU-nivå inte behövs för att korta ledtiderna för nätutbyggnad. Sverige har bevisat att detta går att göra med effektivare arbete från våra myndigheter, parallella processer och bättre samordning via länsstyrelserna och de nationella myndigheterna, vilket avsevärt har kortat ledtiderna för nätutbyggnad i Sverige. Ändringar i

tillståndslagstiftningen bör enbart göras om de innebär förenkling av befintliga EU-regelverk eller att enhetligheten inom EU:s tillståndregelverk ökar.

Regeringen anser att en övergripande översyn av tillståndslagstiftningen behövs i den grundläggande EU-lagstiftningen. I dag görs ändringar i stället parallellt på detaljnivå i sektorsspecifika direktiv. Dessutom behövs förenklade tillståndprocesser för all fossilfri energiproduktion, inte bara den förnybara.

Regeringen avser däremot att framföra stöd till ett förslag som ger ökade möjligheter till undantag från EU:s artskyddsregelverk när det behövs för att möjliggöra nödvändig energiproduktion eller -distribution. Regeringen anser att bestämmelserna behöver utformas så att totalförsvarets behov och nationell säkerhet fortsatt ska kunna väga tyngst vid prövning.

Regeringen anser också att så kallade tysta medgivanden, där inget formellt beslut krävs för att en ansökan ska beviljas, bör vara helt frivilliga för medlemsländerna att införa.

Regeringen anser att förslaget har utvecklats till det bättre sedan det presenterades, men det krävs fortfarande ökad hänsyn till medlemsstaternas nationella förutsättningar för att förslaget ska kunna godtas.

Anf. 85 REBECKA LE MOINE (MP):

Herr ordförande! I den här delen är det många frågetecken. Vi från Miljöpartiet är väldigt skeptiska till att man vill pausa artskyddet när det behövs. Det är lite godtyckligt när det behövs.

Vi har haft en diskussion här tidigare med miljöministern som handlat om hur vi kan stoppa och vända förlusten och trenden för biologisk mångfald. Artskyddet inom EU har tjänat i alla fall en del arter väldigt väl. De har gått från att vara på gränsen till att utrotas till att klara sig tack vare att vi har ett gemensamt artskydd.

Den här uppluckringen blir godtycklig och känns också väldigt riskabel med tanke på de tysta medgivanden som man talar om. Det skulle göra det svårare att överklaga, och det skulle vara svårare att veta när något kan anses vara godkänt rent juridiskt. Detta skulle vara emot Århuskonventionens intention, som ger möjligheter att överklaga i fall där miljöpåverkan riskerar att bli stor. Det skulle kort sagt kunna leda till större rättsosäkerhet, där artskyddet skulle vara den förlorande parten.

Det här är vi väldigt skeptiska till. Vi ser absolut vägar framåt där man kan ha ett arbete för att jobba med det förnybara men där man inte kör över biologisk mångfald, natur, miljö och artskydd.

De här områdena måste undantas från accelerationsområden. Vi behöver med den kunskap som redan finns inom EU lägga fram de viktiga områden som handlar om Natura 2000 och liknande, där vi har god kunskap om vilka värden som finns och vad som riskerar att försvinna. Den kunskapen behöver man helt enkelt använda för att se vad det finns för andra ställen.

Med det sagt vill jag stå fast vid vår tidigare avvikande standpunkt, med det som jag nu har redogjort för muntligt som ett komplement.

Anf. 86 ANNA LASSES (C): 2025/26:46

Ordförande! Jag vill bara lyfta fram att vi står fast vid vår avvikande
47 juni
ståndpunkt.

Anf. 87 ANDREA ANDERSSON TAY (V):

Jag instämmer med det som Rebecka framförde här.

Från vår sida vill vi såklart inte ha omotiverat långa tillståndsprocesser, men vi tror att man löser de här problemen bättre genom att korta handläggningstiderna med mer personal och bättre samarbete mellan olika intressenter än genom att sänka krav på miljöskydd, skydd av natur och skydd för människors boendemiljöer.

Anf. 88 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det med avvikande ståndpunkter från Miljöpartiet, Centerpartiet och Vänsterpartiet finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går in på dagordningspunkt 5, Avkarboniseringsinsatser inom energiområdet efter 2030.

Anf. 89 Statssekreterare MAJA LUNDBÄCK:

Herr ordförande! Jag vill ge ett plus till dem som gör översättningar i Bryssel, som har gett punkten ett nytt namn. Den heter nu Insatser för utfasning av fossila bränslen inom energiområdet. ”Avkarboniseringsinsatser” riskerar annars att bli ett fantastiskt ord i vår vokabulär, så det här är vi glada för.

Sammanfattningsvis är regeringens ståndpunkt, eller före detta föreslagna ståndpunkt, att EU:s energipolitik efter 2030 bör prioritera stärkt konkurrenskraft, en välfungerande inre marknad och försörjningstrygghet för unionen parallellt med energiomställningen för att uppnå EU:s klimatomål. De bygger på varandra. Detta förutsätter ökat fokus på elektrifiering och utfasning av fossila bränslen. Eventuella EU-mål för elektrifieringen behöver gå hand i hand med ökad resurstillräcklighet i elsystemet. Fokus på konkurrenskraft förutsätter ökad kostnadseffektivitet och minskad administrativ börda genom en kombination av ett mycket begränsat antal bindande mål, ett minskat antal submål och minskad detaljreglering av hur målen ska uppnås.

De flesta vet att förnybarhetsdirektivet reglerar att EU ska nå 42,5 procent för förnybar energi till 2030. Mindre känt är att direktivet också reglerar tolv andra sifferfatta submål, till exempel att en viss andel av energin inte får komma från kommersiellt mogen teknik som vindkraft, solceller eller kraftvärme.

Ett annat exempel är att vi måste genomföra ett visst antal gemensamma projekt med andra länder. Det finns alltså specifika mål för fjärrvärme, vätgas, industrin och så vidare.

Den här detaljregleringen gör omställningen dyrare och hindrar industrins konkurrenskraft.

Vid gårdagens överläggning fick jag frågor om regeringens syn på behovet av ökad konvergens mellan medlemsstaternas mål. Jag fick också en fråga om golv och tak i målnivåerna.

Med det vill jag bara förtydliga att om alla länder ska fasa ut sina fossila bränslen till 2050 är det ett matematiskt faktum att utfasningen måste gå

fortast i länderna med högst andel fossilt. Tidigare lagstiftningspaket gick i motsatt riktning, det vill säga att länderna som kommit längst fick högst mål. Det kanske fungerar i början av omställningen, men framgent blir det ohållbart. Sverige kan inte använda 150 procent fossilfri energi för att andra ska kunna använda 50 procent fossil energi.

Vad gäller frågan om golv och tak anser regeringen att taket inte ska vara en broms i omställningen. När de uppnått en hög andel fossilfri eller förnybar energi ska däremot de mest ambitiösa länderna ges stor flexibilitet att själva välja nästa steg. Det handlar om att de som gör rätt och är goda innovatörer, länder där nya tekniker kan växa fram, också behöver ha flexibilitet. Vi kan inte reglera oss fram i teknikutvecklingen. Vi kan inte reglera oss fram till nya lösningar. På det sättet blir detaljreglering kontraproduktiv när man ska ta de sista, dyraste och svåraste stegen i omställningen.

Mål för energieffektivisering behöver anpassas för energisystem som redan i hög grad fasat ut fossila bränslen, det vill säga inte ha ett tak för slutlig energianvändning som riskerar att begränsa elektrifieringen och begränsa vår förmåga att bli kvitt fossila bränslen.

Anf. 90 ANNA LASSES (C):

Ordförande! Vi håller absolut med om att den administrativa bördan och detaljregleringen ska minska. Men vi tycker samtidigt att det är viktigt att behålla och skärpa de befintliga målen för att öka takten. Där har vi den första avvikande stånpunkten.

Den andra är att vi helt enkelt tycker att det är synd att man nämner förnybara energislag som kärnkraft. Vi anser att det ska inkluderas att eventuella statsstöd ska ges teknikneutralt och i konkurrens. Man ska alltså inte nämna något särskilt energislag, utan det ska vara teknikneutralitet som gäller.

Anf. 91 AIDA BIRINXHIKU (S):

Vi håller med om regeringens inriktning i flera delar, men precis som framfördes i näringsutskottet i går ser vi stora risker med förslaget om golv och tak för medlemsstater. Vi ser att det här kan sänka ambitionsnivån och försvaga medlemsländernas måluppfyllelse. Även om vi inte ser något behov av att anmäla en avvikande stånpunkt i det här skedet vill vi framföra det inför det åsiktsutbyte som ska ske.

Anf. 92 REBECKA LE MOINE (MP):

Ordförande! Det finns flera delar i formuleringarna i den svenska stånpunkten som vi tycker är otillräckliga vad gäller förnybar energi.

Bioenergi och vattenkraft nämns. Det är fortsatt viktigt att vi har hållbarhetskrav som behöver uppnås för dessa. Vi får inte stirra oss blinda på enbart energifrågan. Lika viktigt som det är att klimat och biologisk mångfald inte separeras från varandra är det att energifrågan tar hänsyn till hållbarhetskraven i stort.

Vi skulle gärna vilja att man framförde behovet av bindande mål för att verkligen få hela EU att jobba i samma riktning och i samma takt.

Vi skulle gärna se att man lyfte fram just förnybart och satsningar på grön baskraft.

Vad gäller energieffektivisering 2025/2646 mot elektrifiering. Man hade gärna kunnat lyfta fram energieffektivisering i positiva ordalag i den svenska ståndpunkten, vilket också är ett snabbt och enkelt sätt att gynna elkonsumenter.

Med dessa exempel på uttryck som vi tycker saknas eller inte är tillräckliga vill jag anmäla en avvikande ståndpunkt från Miljöpartiets sida.

Anf. 93 ANDREA ANDERSSON TAY (V):

Jag instämmer i Miljöpartiets avvikande ståndpunkt.

Anf. 94 Statssekreterare MAJA LUNDBÄCK:

Jag kan bara komplettera med att det viktigaste är att fasa ut fossila bränslen, inte att nå en viss andel förnybart. Målet bör gälla antingen andelen fossilfri energi eller hur snabbt fossila bränslen fasas ut så att vi håller fokus på det som är viktigt.

Anf. 95 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, med en avvikande ståndpunkt från Centerpartiet och en annan från Miljöpartiet och Vänsterpartiet.

Vi går in på dagordningspunkt 6, Krisen i Mellanöstern: koordinering och åtgärder i energisektorn.

Anf. 96 Statssekreterare MAJA LUNDBÄCK:

Herr ordförande! Regeringen anser att den rådande situationen påminner om vikten av att inte tappa fart i energiomställningen och att fortsätta fasa ut beroendet av fossil energi.

Regeringen anser att samordningen inom EU är av största vikt i den nuvarande situationen. Det är viktigt att EU koordinerar eventuella åtgärder, till exempel avtappning av oljeberedskapslager, åtgärder som berör gas och eventuellt förbrukningsdämpande åtgärder.

Regeringen anser att det är viktigt att EU:s regelverk för försörjningstrygghet för energi är uppdaterade och att de planerade revideringarna inte dröjer.

Regeringen anser att Europa måste säkerställa resurstillräcklighet på både kort och lång sikt genom att sträva efter ett stabilt elsystem som i mindre grad är väderberoende eller sårbart för geopolitiska störningar kopplade till import av fossila bränslen. Resurstillräckligheten är också nödvändig för ökad elektrifiering – därav att fokus behöver vara på hur vi tar oss ur den situation vi just nu befinner oss i.

Anf. 97 REBECKA LE MOINE (MP):

Ordförande! Det är väl egentligen samma sak i den här ståndpunkten. Vi hade gärna sett att man var tydligare i att vi behöver ett energisystem med ökad andel förnybart tillsammans med en satsning på grön baskraft.

Det är jätteviktigt, det som står i ståndpunkten i stort om att fasa ut det fossila. Men vi skulle gärna skärpa språket vad gäller energieffektivisering för att snabbt kunna frigöra el där den behövs som mest.

Vi skulle önska att det fanns med i ståndpunkten att rikta stöd till de hushåll som är mest sårbara för höga priser och att göra detta utan att subventionera det fossila och därmed fördjupa krisen.

Det är här det finns en uppenbar skillnad mellan ganska bra ord och den politik som regeringen för. Man vill ju fortsätta fördjupa beroendet av det fossila, som vi måste komma bort från.

Det finns flera andra områden där jag hoppas att man kan komma in på fossiloberoendet. Det jag har lyft flera gånger men inte tänker missa chansen att lyfta igen är vikten av att tvätta EU:s långtidsbudget från ytterligare – egentligen alla – subventioner som just nu går till det fossila. Att göra EU mer resilient och motståndskraftigt och oberoende handlar om att göra oss fria från fossilberoendet.

Jag tänker också ta tillfället i akt och säga något som jag vet är väldigt impopulärt hos regeringspartierna: För att förse EU med kärnkraft är vi beroende av Rysslands anrikade uran till 23 procent. Vi vill ju av flera anledningar göra oss oberoende av Ryssland. En är att inte bara det fossila utan också det anrikade uranet är en stor intäkt som faktiskt göder Rysslands krigskassa.

Anf. 98 ANDREA ANDERSSON TAY (V):

Jag instämmer med Miljöpartiet även på den här punkten.

Anf. 99 ORDFÖRANDEN:

Det var alltså en avvikande ståndpunkt från Miljöpartiet och Vänsterpartiet. I övrigt konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi rör oss vidare in på dagordningspunkt 7, Övriga frågor.

Anf. 100 Statssekreterare MAJA LUNDBÄCK:

Jag har inget underlag att meddela. Är det någon som har frågor tar vi gärna emot dem.

Anf. 101 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar så mycket för informationen.

Lycka till på rådsmötet och glad midsommar när det blir dags!

Anf. 102 Statssekreterare MAJA LUNDBÄCK:

Glad midsommar till er också!

§ 1 Jordbruks- och fiskefrågor	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	1
Anf. 5 REBECKA LE MOINE (MP)	2
Anf. 6 ANNA LASSES (C)	2
Anf. 7 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	2
Anf. 8 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 9 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	2
Anf. 10 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 11 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	3
Anf. 12 ANNA LASSES (C)	4
Anf. 13 JYTTE GUTELAND (S)	4
Anf. 14 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	4
Anf. 15 REBECKA LE MOINE (MP)	5
Anf. 16 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	5
Anf. 17 JYTTE GUTELAND (S)	6
Anf. 18 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	6
Anf. 19 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 20 JYTTE GUTELAND (S)	6
Anf. 21 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 22 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	6
Anf. 23 ANDREA ANDERSSON TAY (V)	7
Anf. 24 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 25 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	7
Anf. 26 JYTTE GUTELAND (S)	8
Anf. 27 REBECKA LE MOINE (MP)	8
Anf. 28 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	9
Anf. 29 JYTTE GUTELAND (S)	9
Anf. 30 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 31 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	10
Anf. 32 STAFFAN EKLÖF (SD)	10
Anf. 33 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 34 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	10
Anf. 35 ANNA LASSES (C)	11
Anf. 36 JYTTE GUTELAND (S)	12
Anf. 37 ANDREA ANDERSSON TAY (V)	12
Anf. 38 REBECKA LE MOINE (MP)	12
Anf. 39 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	12
Anf. 40 ORDFÖRANDEN	13
Anf. 41 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	13
Anf. 42 JYTTE GUTELAND (S)	13
Anf. 43 REBECKA LE MOINE (MP)	14
Anf. 44 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	14
Anf. 45 ORDFÖRANDEN	14
Anf. 46 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	14
§ 2 Miljöfrågor	15
Anf. 47 ORDFÖRANDEN	15

Anf. 48 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L).....	15
Anf. 49 ORDFÖRANDEN.....	15
Anf. 50 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L).....	15
Anf. 51 AIDA BIRINXHIKU (S)	16
Anf. 52 ANNA LASSES (C).....	16
Anf. 53 ANDREA ANDERSSON TAY (V)	16
Anf. 54 REBECKA LE MOINE (MP).....	17
Anf. 55 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L).....	17
Anf. 56 ORDFÖRANDEN.....	17
Anf. 57 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L).....	17
Anf. 58 JYTTE GUTELAND (S)	18
Anf. 59 REBECKA LE MOINE (MP).....	18
Anf. 60 ANDREA ANDERSSON TAY (V)	19
Anf. 61 STAFFAN EKLÖF (SD)	19
Anf. 62 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L).....	20
Anf. 63 REBECKA LE MOINE (MP).....	20
Anf. 64 ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 65 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L).....	21
Anf. 66 ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 67 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L).....	21
Anf. 68 JYTTE GUTELAND (S)	22
Anf. 69 REBECKA LE MOINE (MP).....	22
Anf. 70 ORDFÖRANDEN.....	23
Anf. 71 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L).....	23
Anf. 72 ORDFÖRANDEN.....	23
Anf. 73 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L).....	23
§ 3 Transport-, telekommunikations- och energifrågor.....	24
Anf. 74 ORDFÖRANDEN.....	24
Anf. 75 Statssekreterare MAJA LUNDBÄCK	24
Anf. 76 ORDFÖRANDEN.....	24
Anf. 77 Statssekreterare MAJA LUNDBÄCK	24
Anf. 78 AIDA BIRINXHIKU (S)	25
Anf. 79 REBECKA LE MOINE (MP).....	25
Anf. 80 ANDREA ANDERSSON TAY (V)	25
Anf. 81 ORDFÖRANDEN.....	25
Anf. 82 Statssekreterare MAJA LUNDBÄCK	25
Anf. 83 ORDFÖRANDEN.....	25
Anf. 84 Statssekreterare MAJA LUNDBÄCK	25
Anf. 85 REBECKA LE MOINE (MP).....	26
Anf. 86 ANNA LASSES (C).....	26
Anf. 87 ANDREA ANDERSSON TAY (V)	26
Anf. 88 ORDFÖRANDEN.....	27

Anf. 89	Statssekreterare MAJA LUNDBÄCK	27
Anf. 90	ANNA LASSES (C)	28
Anf. 91	AIDA BIRINXHIKU (S)	28
Anf. 92	REBECKA LE MOINE (MP)	28
Anf. 93	ANDREA ANDERSSON TAY (V)	29
Anf. 94	Statssekreterare MAJA LUNDBÄCK	29
Anf. 95	ORDFÖRANDEN	29
Anf. 96	Statssekreterare MAJA LUNDBÄCK	29
Anf. 97	REBECKA LE MOINE (MP)	29
Anf. 98	ANDREA ANDERSSON TAY (V)	30
Anf. 99	ORDFÖRANDEN	30
Anf. 100	Statssekreterare MAJA LUNDBÄCK	30
Anf. 101	ORDFÖRANDEN	30
Anf. 102	Statssekreterare MAJA LUNDBÄCK	30